Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0518U000836

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-10-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чаплигіна Анжела Борисівна

2. Chaplygina Angela Borysivna

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.16

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 24-10-2018

Спеціальність за освітою: Біологія та хімія

Місце роботи здобувача: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, 29, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 08.051.04

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, 72, м. Дніпро, Дніпропетровський р-н., Дніпропетровська обл., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, 29, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.35.25, 34.35.51

Тема дисертації:

1. Дендрофільні горобцеподібні (Passeriformes) як структурно-функціональний елемент антропогенно трансформованих лісових біогеоценозів Північно-Східної України

2. Dendrophilic passerines (Passeriformes) as a structural-functional element of anthropogenically transformed forest biogeocoenoses of North-Eastern Ukraine

Реферат/анотація:

1. Об'єктом дослідження є дендрофільні горобцеподібні (Passeriformes) антро¬погенно трансформованих лісових біогеоценозів Північно-Східної України. Метою роботи є встановити закономірності структурно-функціональної організації дендрофільних Passeriformes лісових біогеоценозів як елемента біологічного та ландшафтного різноманіття Північно-Східної України в умовах антропогенної трансформації. В роботі упершее розкрито роль дендрофільних Passeriformes у закономір¬ностях форму¬вання екологічної та фауногенетичної структури орнітофауни лісових біогеоценозів Північно-Східної України на стаціонарних ділянках різних за ступенем антро¬погенної трансформованості; установлено динаміку довготривалих змін

весняного прильоту та репродуктивного періоду 36 видів птахів ближніх і дальніх мігрантів залежно від метеоумов регіону та змін клімату; обґрунтовано топічно-репродуктивні консортивні зв'язки дендро¬філь¬них Passeriformes різних типів гніздування з 49 автотрофними детермінантами, де основним едифікатором є дуб звичайний Quercus robur (L., 1753); розкрито принципи передадаптацій дендрофільних Passeriformes до антропогенно трансформованих лісових біогеоценозів, де виявлено позитивне значення споруд антропогенного походження для розмноження птахів різного типу гніздування та формування синантропних субпопуляцій; установлено фабричні зв'язки дендрофільних Passeriformes з понад 60 видами рослин, які є облігатно мертвими частинами детермінантів автотрофних консорцій Poaceae, Cyperaceae, Rubiaceae тощо; обґрунтовано розподіл дендрофільних Passeriformes як консортів за концентрами з врахуванням їх трофічних зв'язків з 345 таксонами безхребетних тварин, важливих для стабільного існування автотрофних детермінантів та ефективного збереження біорізноманіття в умовах трансформованого середовища; розкрито механізми функціонування мероконсорцій гнізд дендрофіль¬них Passeriformes із 390 таксонами безхребетних тварин, які є детермінантами третин¬них консорцій та підтримують функціонування автономного трофічного ланцюга впродовж вегетаційного сезону до зимівлі; установлено форичні зв'язки 32 видів дендрофільних Passeriformes, які здійснюють транспортування насіння майже 120 дикорослих та культурних плодово-ягідних рослин; ектопаразитів 20 таксонів безхребетних тварин (переваж¬но: Siphonaptera, Acari, Hippoboscidae тощо); макро- (Fe, Ca) та мікроелементів (Pb, Cu, Zn, Mn, Sr, Ni, Co, Cr, Se); збудників інфекційних хвороб (Ньюкасла, синдрому зниження несучості-76, Гамборо, інфекційного ларинготрахеїту, грипу А підтипів H1, H2, H4, H8), серед яких грип підтипів H1, H2 здебільшого наявний у популяціях людей. Наукові положення дисертаційної роботи впроваджені в навчальний процес підготовки студентів при викладанні дисциплін екологічного та зоологічного спрямування. Використані в «Літописі природи» тощо.

2. The object of research is dendrophilic passerines (Passeriformes) of anthropogenically transformed forest biogeocoenoses of North-Eastern Ukraine. The purpose of work is to establish patterns of a structural-functional organization of dendrophilic Passeriformes of forest biogeocoenoses as an element of biological and landscape diversity of North-Eastern Ukraine under anthropogenic transformation. The work for the first time reveals a role of dendrophilic Passeriformes in the regularities of the development of the ecological and faunogenetical structure of the avifauna of the forest biogeocoenoses of North-Eastern Ukraine in permanent sites with different degree of anthropogenic transformation. The dynamics of long-term changes in the spring arrival and breeding season of 36 bird species of short- and long-distance migrants depending on meteorological conditions of the region and climate change is established. Topical-reproductive consortial relations of dendrophilic Passeriformes with different nesting types are justified, where the common oak Quercus robur (L., 1753) is the main edificator. Principles of preadaptations of dendrophilic Passeriformes to the anthropogenically transformed forest biogeocoenoses are revealed where a positive value of man-made constructions for the reproduction of birds with different nesting types and formation of synanthropic subpopulations is found. Fabric links of dendrophilic Passeriformes with more than 60 species of plants, which are obligate dead parts of determinants of autotrophic consortia of Poaceae, Cyperaceae, Rubiaceae, etc. are established. The reasons of the distribution of dendrophilic Passeriformes as consorts in concenters are given taking into account their trophic links with 345 taxa of invertebrates, important for the stable existence of autotrophic determinants and effective biodiversity conservation under transformed environment. Functioning mechanisms of meroconsortia of nests of dendrophilic Passeriformes with 390 taxa of invertebrates, which are determinants of tertiary consortia and support the functioning of the autonomous trophic chain throughout the vegetation season until winter, are revealed. Phoric links of 32 species of dendrophilic Passeriformes are established, which transport seeds of almost 120 wild and cultivated fruit and berry plants, ectoparasites of 20 invertebrate taxa (mostly Siphonaptera, Acari, Hippoboscidae, etc.), macro- (Fe, Ca) and microelements (Pb, Cu, Zn, Mn, Sr, Ni, Co, Cr, Se), agents of viral diseases (Newcastle, egg drop syndrome-76, Gumboro, infectious laryngotracheitis, the H1, H2, H4, H8 subtypes of influenza A), among which the H1, H2 subtypes of influenza prevail in human populations. Scientific statements of the dissertation are introduced into the educational process of student's training when teaching ecological and zoological disciplines.

They are used for the compilation of "The Nature Records", etc.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пахомов Олександр Євгенійович
2. Pakhomov Olexandr Yevgeniyovych

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пахомов Олександр Євгенійович
2. Pakhomov Olexandr Yevgeniyovych

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лисенко Валерій Іванович
2. Lysenko Valeriy Ivanovych

Кваліфікація: д. б. н., 11.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грицан Юрій Іванович
2. Gritsan Yuryi Ivanovych

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стойловський Володимир Петрович

2. Stoylovsky Volodymur Petrovych

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Пахомов Олександр Євгенович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Лихолат Юрій Васильович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.